

Παιδαγωγική

Θεμελιώδη προβλήματα

...ο δάσκαλος είναι ποιητής
του ανθρώπου...

...ριζώνει τη ζωή και ξεριζώνει την
ψευτιά...

Μαθαίνει τους νέους τη ζωή και τους
ξεμαθαίνει τις δεισιδαιμονίες...

Λιαντίνης

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

- ◆ Η Παιδαγωγική είναι η επιστήμη της αγωγής του ανθρώπου
- ◆ Το αντικείμενο της Παιδαγωγικής είναι η αγωγή του ανθρώπου

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το αντικείμενο της Παιδαγωγικής
είναι η αγωγή του ανθρώπου

Ετυμολογία

Παρατήρηση #1

Ο όρος "παιδαγωγική" προέρχεται από την ελληνική λέξη *παις*, που σημαίνει παιδί και τη λέξη *άγω*, που σημαίνει οδηγώ.

Ετυμολογία

Παρατήρηση 2

Παιδαγωγική σημαίνει το
να οδηγείς το παιδί.

Ετυμολογία

Παρατήρηση 3

Σε πιο "ελεύθερη" απόδοση
Παιδαγωγική σημαίνει ασκούμενη
επίδραση στο αναπτυσσόμενο άτομο.

(Μπαλτάς, 1995)

Αγωγή

το γνωστικό αντικείμενο της Παιδαγωγικής

Στενή έννοια της αγωγής

- Εμπρόθετες επιδράσεις ενηλίκων πάνω στο παιδί.
- Διαμόρφωση και σταθεροποίηση της συμπεριφοράς.

Αγωγή

το γνωστικό αντικείμενο της Παιδαγωγικής

Ευρεία έννοια της αγωγής

- Επίδραση του προτύπου του δασκάλου.
- Επίδραση του «παραπρογράμματος».
- Τυχαία γεγονότα, βιώματα και πράξεις συνανθρώπων.
- Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας.
- Θεάματα, ακούσματα, ήθη, έθιμα και θρησκεία.
- Αλληλεπίδραση του κοινωνικού γίνεσθαι με την εξέλιξη της προσωπικότητας του παιδιού και του εφήβου.

Συμπέρασμα

«Αγωγή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ένα σύνολο από εμπρόθετες μόνο ενέργειες. Πρόκειται για ένα ευρύ πλέγμα από πολύπτυχες διαπροσωπικές σχέσεις και κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, που ξεπερνούν τα όρια των προγραμματισμένων και μεθοδευμένων δραστηριοτήτων».

Οριοθέτηση των «παιδαγωγικών επιδράσεων»

Για τη διαφοροποίησή τους από άλλες
παρεμφερείς κοινωνικές επιδράσεις
(διαφήμιση, προπαγάνδα, κακή συναναστροφή κ.ά.)

Οριοθέτηση των «παιδαγωγικών επιδράσεων»

Δεχόμαστε ένα αξιολογικό κριτήριο, το οποίο δηλώνει ότι την ιδιότητα των παιδαγωγικών επιδράσεων έχουν μόνο εκείνες οι επιδράσεις που τεκμηριωμένα βελτιώνουν την προσωπικότητα των παιδιών και των νέων, σύμφωνα με τους δηλωμένους στόχους ή με τις εκάστοτε ισχύουσες νόρμες.

Οριοθέτηση των «παιδαγωγικών επιδράσεων»

Αξιολογικό κριτήριο είναι η
«παιδαγωγική ευθύνη»

Μάθηση

Κατά τη διαδικασία της αγωγής τα παιδιά δεν είναι παθητικοί δέκτες

Η προσπάθεια των παιδιών για να αποκτήσουν εμπειρίες και μορφές συμπεριφοράς ονομάζεται μάθηση

Παιδαγωγική διαδικασία

Γνωστικό αντικείμενο της Παιδαγωγικής

Αγωγή

+

Μάθηση

Το σύνολο των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων που εκδηλώνονται στο πλαίσιο της αγωγής και της μάθησης

Αποσαφήνιση όρων

Κοινωνικοποίηση

- ◆ Διαδικασία ένταξης και δραστηριοποίησης του παιδιού, με την εκμάθηση του συστήματος αξιών και κοινωνικών ρόλων που ισχύουν στο κοινωνικό σύνολο

Αποσαφήνιση όρων

Διδασκαλία

- ◆ Το μέρος της παιδαγωγικής διαδικασίας που αφορά τη μετάδοση γνώσεων και την άσκηση δεξιοτήτων

Αποσαφήνιση όρων

Μόρφωση

- ◆ Είναι η καθορισμένη μορφή που επιδιώκει να δώσει η αγωγή στη συμπεριφορά. Είναι το «τέλος» της παιδαγωγικής διαδικασίας.

Αποσαφήνιση όρων

Εκπαίδευση

- ◆ Οργανωμένη και μεθοδευμένη διαδικασία αγωγής και μάθησης από την πλευρά του κράτους ή άλλου επίσημου φορέα

Αποσαφήνιση όρων

Παιδεία

- ◆ Μπορεί να είναι και συνώνυμο των όρων αγωγή και μάθηση.
- ◆ Το αποτέλεσμα της παιδαγωγικής διαδικασίας και ταυτίζεται έτσι με τον όρο μόρφωση, με την έννοια της πνευματικής καλλιέργειας.
- ◆ Οι προσπάθειες που καταβάλλει η πολιτεία για την οργάνωση της παιδαγωγικής διαδικασίας.

Παιδαγωγική επιστήμη

Βασικά Θέματα

- ◆ Γνωστικό αντικείμενο της Παιδαγωγικής
- ◆ Προϋποθέσεις της παιδαγωγικής διαδικασίας
- ◆ Σκοποί της παιδαγωγικής διαδικασίας.
- ◆ Μέθοδοι της παιδαγωγικής διαδικασίας
- ◆ Το κοινωνικό πλαίσιο της παιδαγωγικής διαδικασίας.
- ◆ Μέθοδοι έρευνας.